

BÖLÜM 10

HEMODİNAMİK OLARAK İNSTABİL PELVİS KIRIKLARI: ACİL RADYOLOJİK YAKLAŞIM

Ihsaniye SÜER DOĞAN¹

GİRİŞ

Pelvik bölge, abdomenin önemli bir parçasıdır ve cinsiyete göre farklı organ yapılarına sahiptir. Genital organlar içte ve dışta olmak üzere bu bölgede yerleşmişlerdir. Bu bölge üretra, vajen, anüs gibi vücut açıklıkları içerir. Bu bölgede periton ve retroperiton boşluklarının kompleks ilişkileri vardır. Ayrıca lumbosakral pleksus gibi önemli sinir yapıları da pelvis içerisindedir. İliak arter ve ven gibi geniş çaplı damarlar bu bölgeden geçerler ve rüptüre olmaları halinde masif kanama ve ölüme neden olabilirler. Pelvik bölgede sağlam bir kemik kafes vardır ancak değişik travma türlerinin etkisiyle ciddi komplikasyonlar meydana gelebilir (1,2).

Pelvis; ilium, iskium, pubis, sakrum ve koksikten oluşan ve alt ekstremiteyi gövdeye bağlayan kemik yapıdır. Pelvis beş adet eklemde oluşur. Önde iki pubis kemik simfizis grubu bir eklemle birleşir ve arada fibrökartilaginöz bir disk bulunur. Arkada her iki ilium sakrumla planar tip bir eklem yapmaktadır. Asetabulum ise femurla sferoid tipi bir eklem yapmaktadır.

Pelvik travmaların büyük çoğunluğunda bölgede yer alan kemiklerde kırıklar meydana gelir. Pelvis kırıklarına organ yaralanmaları eşlik edebilir. Direkt grafi ve bilgisayarlı tomografi (BT) bu amaçla en çok kullanılan iki görüntüleme yöntemidir. Pelvis ön-arka grafisi travma ile gelen hastaya ilk yapılması gereken görüntüleme tekniğidir. Kırıklar ön-arka pelvis grafisinde %90 duyarlılıkla görülebilmektedir. Kaudal ve kranial açılımlarla elde edilen inlet ve outlet radyografiler ile bu oran %95'e kadar çıkmaktadır (3). Pelvik kırıklarının tanısında BT, duyarlılığı en yüksek görüntüleme yöntemidir. Konvansiyonel yöntemlerle gösterilememiş pelvik kırıkların %85'i BT ile gösterilebilmektedir (4).

¹ Uzm. Dr., Ankara Etlik Şehir Hastanesi Radyoloji Kliniği, dr.ihsaniye@gmail.com

Üretra Yaralanmaları

Kompleks yapısı nedeniyle üretra yaralanmaları erkeklerde daha sık görülür. **Dinamik retrograd üretrografi** üretra yaralanmalarının tanısında altın standart olarak kabul edilir. BT bu bölge yaralanmalarında tanıda çok değerlidir (1).

Testis ve Uterus Yaralanmaları

Görüntüleme en etkin tanı yöntemi **yüksek çözünürlüklü ultrasonografidir** (1).

KAYNAKLAR

1. Dicle, O. Pelvik Travmada Görüntüleme. *Türk Radyoloji Seminerleri*. 2015;3: 25-35. doi:10.5152/trs.2015.177.
2. Ramchandani P, Buckler PM. Imaging of genitourinary trauma. *AJR: American Journal of Roentgenology*. 2009;192(6): 1514-23. doi: 10.2214/AJR.09.2470.
3. Failing MS, McGanity PL. Unstable fractures of the pelvic ring. *The Journal of Bone and Joint Surgery American Volume*. 1992;74(5): 781-791.
4. Nüchtern JV, Hartel MJ, Henes FO, et al. Significance of clinical examination, CT and MRI scan in the diagnosis of posterior pelvic ring fractures. *Injury*. 2015;46(2): 315-319. doi: 10.1016/j.injury.2014.10.050.
5. Sancak, İT. *Temel Radyoloji*. İstanbul: Güneş Tıp Yayınevleri; 2015.
6. Young JWR, Burgess AR. *Radiological Management of Pelvic Ring Fractures*. Baltimore: Urban & Schwarzenberg; 1987.
7. Kawashima A, Sandler CM, Corriere JN Jr, et al. Ureteropelvic junction injuries secondary to blunt abdominal trauma. *Radiology*. 1997;205(2): 487-492. doi: 10.1148/radiology.205.2.9356633.
8. Iverson AJ, Morey AF. Radiographic evaluation of suspected bladder rupture following blunt trauma: critical review. *World Journal of Surgery*. 2001;25(12): 1588-1591. doi: 10.1007/s00268-001-0154-9.